

Základy orientovania mapy

Pre začiatočníka je najdôležitejšie mať vždy mapu správne orientovanú na sever. Najjednoduchšie je použitie kompasu alebo buzoly. Kompas a buzola nám hneď ukážu, kde sa nachádza sever. Mapu pomocou kompasu orientujeme nasledovne. Vezmite si mapu a kompas. Strelka na buzole musí byť rovnobežná s poludníkom na mape. Zároveň severný koniec strelky musí byť v rovnakom smere, ako severný koniec poludníka na mape a nie opačne. Poludníky na mape sú modré rovnobežné čiary po celej mape. Strelka na buzole má severný koniec značený rôzne napr. N (north), S (sever), na severnom konci má fosforečnú nálepku, koniec je červený a pod. To, že sa buzolou dá točiť, nás zatiaľ nezaujíma, pri správnom orientovaní mapy nám postačí strelka, ktorá vždy ukazuje na sever a preto netočíme buzolou, ale mapou. Ak sa Vám podarí mať strelku z kompasu rovnobežne s poludníkom, severný koniec strelky na severnom konci poludníkov, mapu máte úspešne zorientovanú na sever ☺.

Dôležité!

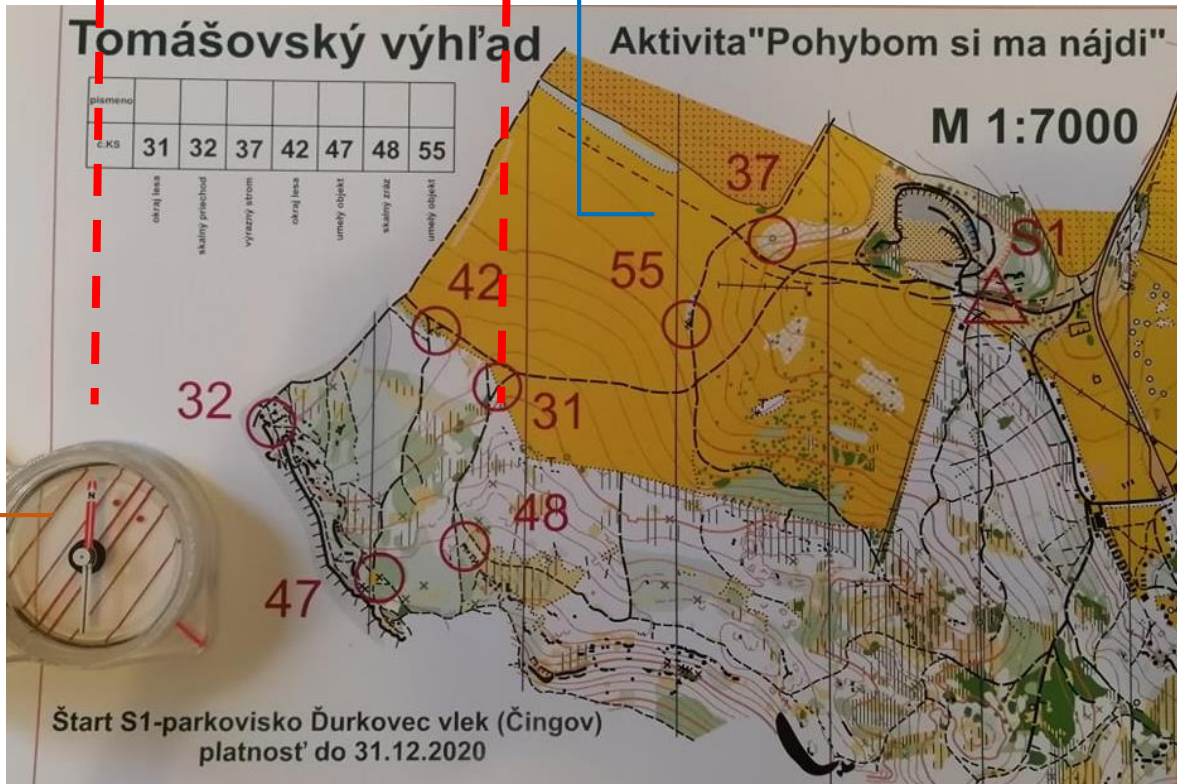
Mapu musíte držať tak, aby ste vedeli prečítať text alebo čísla.

Tie sa píšú smerom na sever.

Ukážka:

Strelka rovnobežná s
poludníkom

POLUDNÍK (modrá čiara)

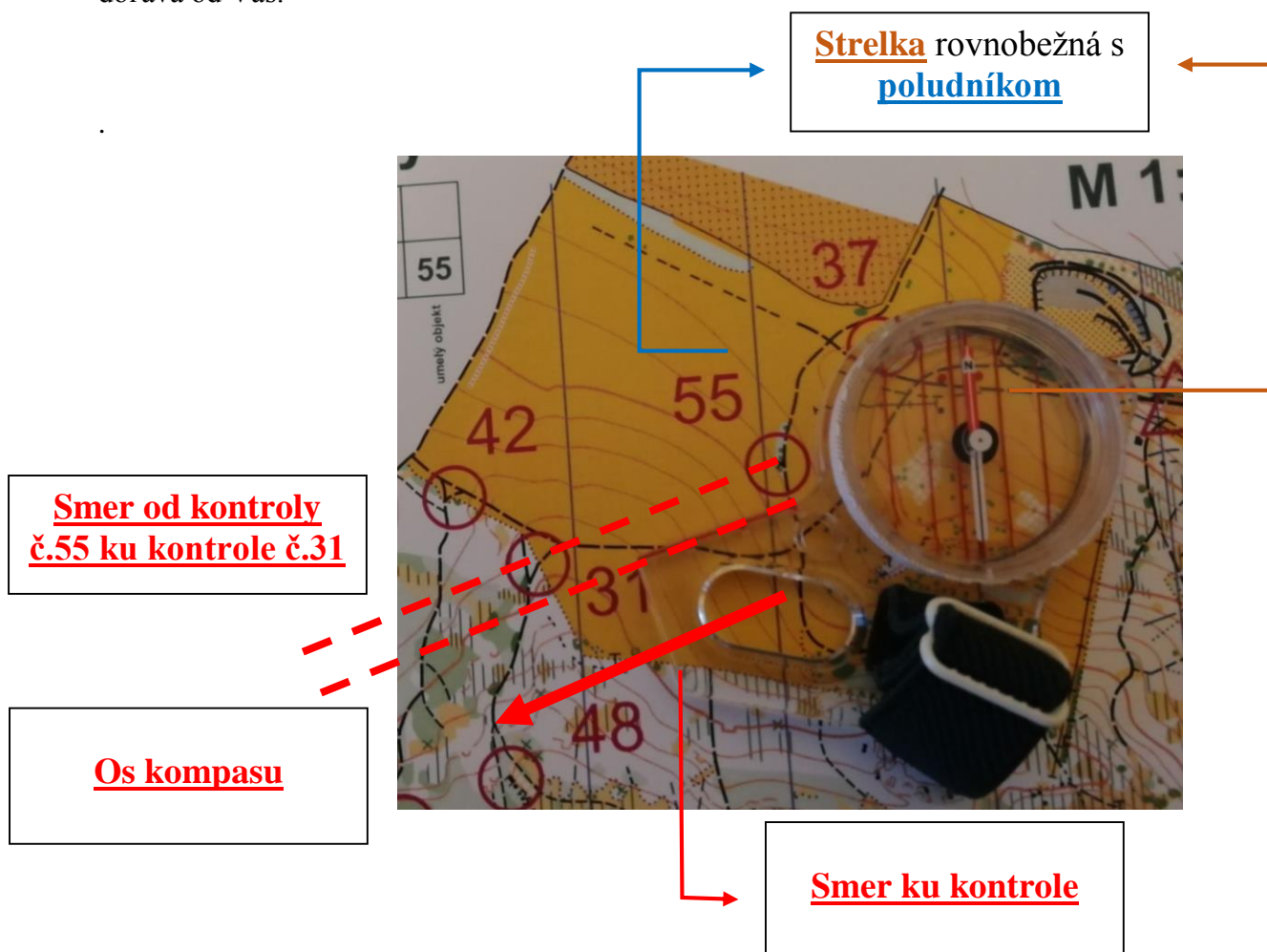
STRELKA KOMPASU smerujúca na sever
(oranžová šípka)

Určovanie azimutu

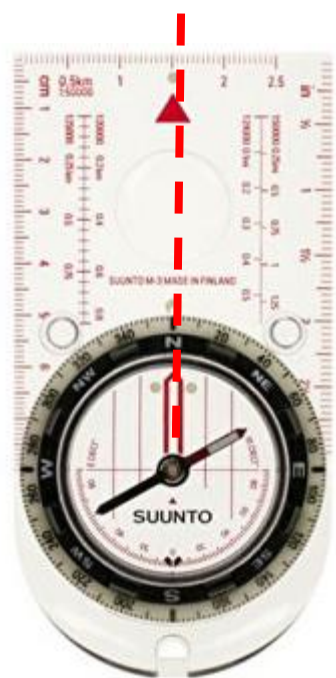
Podľa krokov na strane č.1 a obrázku na strane č.2 máte mapu úspešne zorientovanú na sever. Predstavte si, že ste na kontrole č.55 a ďalšou kontrolou, na ktorú sa chcete dostať je kontrola č.31. Bez pomoci kompasu sa viete dostať na kontrolu tak, že sa vyberiete po chodníku až na križovatku, odtiaľ doprava po chodníku až na ďalšiu križovatku a na križovatke doľava. Kontrolu nájdete po pár metroch.

Teraz si popíšeme ako si určiť azimut a ten nám určí, ktorým smerom sa vybrať z jedného miesta na druhé pomocou kompasu. Postup je nasledovný.

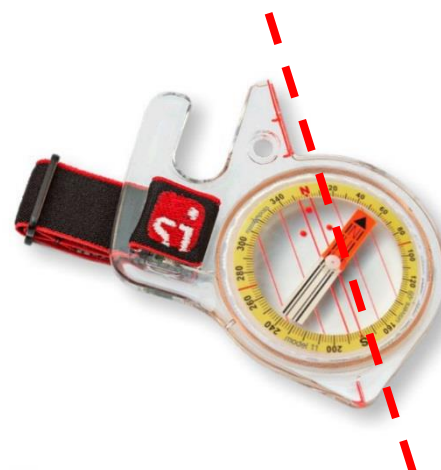
Priložíte si kompas na mapu a zorientujete si ju na sever. (tento postup bol spomenutý na prvej strane) Na obrázku je mapa zorientovaná na sever a vy chcete určiť azimut, teda smer, ktorým sa máte dostať z kontroly č.55 na kontrolu č.31. Os kompasu priložíte v smere od kontroly č.55 ku kontrole č.31. S mapou otáčate dovtedy, kým strelka kompasu a poludníky budú rovnobežné. Takto si zorientujete mapu na sever. Ak si predstavíte, že stojíte na lúke a na mapu pozeráte presne tak, ako je na obrázku, je jasné, že na kontrolu č.31 sa musíte vydať smerom doľava od Vás.

Rôzne druhy buzol

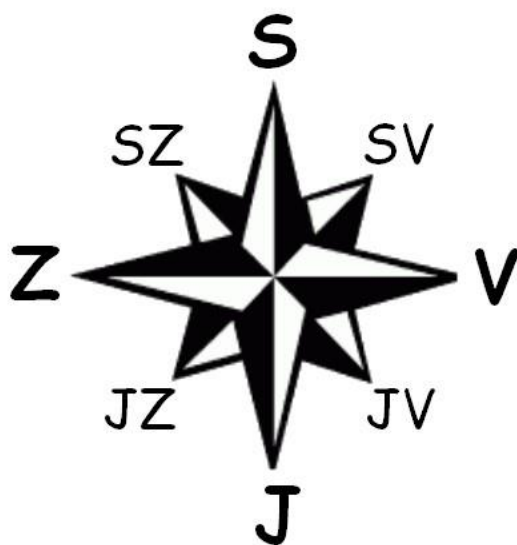
Os buzoly

Tip!

Ak by si si do ďalších kôl chcel vyskúšať prácu s buzolou, v Nezábudke na letnej ulici v SNV predávajú buzoly do 5€ (nie je to povinnosť) 😊

Hlavné svetové strany

S - sever

J - juh

V - východ

Z - západ

SZ - severozápad

SV - severovýchod

JZ - juhozápad

JV - juhovýchod

Nie všetci však kompas majú, no zorientovať sa dá aj bez kompasu. Tu je pár príkladov, ktoré Vám môžu v lese pomôcť s orientáciou:

- **Polárka** – najjasnejšia hviezda v súhvezdí Malá medvedica (Malý voz). Jej zmysel spočíva v tom, že sa nachádza v priamej línii so zemskou osou. V praxi to znamená, že leží priamo na severnom póle
- **poludňajší tieň** – ak na pravé poludnie (12.00) svieti slnko, postavte sa tvárou k svojmu tieňu. V tej chvíli budete mať pred sebou sever a za chrbtom juh
- **stromy** – všímajte si hustotu a dĺžku konárov. Tie sú totiž na severnej strane kratšie a vyrastajú menej husto
- **pne** – dobre si obzrite letokruhy. Najhustejšie pri sebe sa nachádzajú na severozápadnej strane
- **mach** – zvykne stromy obrastať najskôr zo severnej strany. Tento jav však nie je príliš spoľahlivý, nakoľko niektoré stromy obrastajú celé
- **mravenisko** – pozorujte jeho sklon: na severe stúpa takmer kolmo, z južnej strany pozvoľne klesá
- **sneh** – menšie či väčšie plochy snehovej pokrývky sa vo vysokohorských polohách držia takmer celoročne. Najpomalšie zliezajú práve na severných svahoch a úbočiach.
- **včelín** – otvor pre včely by mal smerovať na juh
- **slnečnica** – rastlinka, ktorá sa vždy otáča za slnkom. Dokonca aj vtedy, ak je práve pod mrakom